

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG, AN NINH CHO SINH VIÊN TRONG SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC HIỆN NAY

Bé Ích Trường, Đỗ Thị Hồng Hạnh

Phòng Đào tạo, quản lý SV và đối tượng bồi dưỡng, Trung tâm GDQP & AN, Đại học Thái Nguyên

Tóm tắt: Giáo dục quốc phòng, an ninh cho sinh viên Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh ngày càng giữ vị trí quan trọng hàng đầu trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Thời gian qua, môn học Giáo dục quốc phòng, an ninh đã thực hiện tốt mục tiêu trang bị cho sinh viên lòng yêu nước tuy nhiên vẫn còn nhiều hạn chế. Bài viết đưa ra một số nhiệm vụ quan trọng đẩy mạnh công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho sinh viên nhằm đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới.

Từ khóa: nâng cao, sinh viên, nhiệm vụ

ENHANCING THE QUALITY OF NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION FOR STUDENTS IN THE CAUSE OF NATIONAL CONSTRUCTION AND DEFENSE TODAY

Be Ich Truong, Do Thi Hong Hanh

Department of Training, Student and Trainee Management, Center for National Defense and Security Education, Thai Nguyen University

Abstract: National defense and security education for students at the Center for National Defense and Security Education has increasingly played a crucial role in the construction and defense of the Socialist Republic of Vietnam. In recent years, this subject has effectively instilled patriotism in students; however, certain limitations still exist. Therefore, this paper proposes several key tasks to strengthen national defense and security education for students, aiming to meet the requirements of building and defending the Socialist Republic of Vietnam in the current context.

Keywords: enhancement, students, tasks.

Nhận bài: 20/02/2025

Phản biện: 08/03/2025

Duyệt đăng: 12/03/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục quốc phòng, an ninh cho sinh viên Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh ngày càng giữ vị trí quan trọng hàng đầu trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Trên cơ sở quán triệt chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước về giáo dục quốc phòng, an ninh. Những năm qua, các Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh đã lãnh đạo, chỉ đạo quán triệt, triển khai và tổ chức thực hiện chủ trương của Đảng, Nhà nước về quốc phòng, an ninh nghiêm túc, bài bản; quyết liệt, thường xuyên đến các Đảng ủy, tổ chức Đảng trực thuộc, tạo sự chuyển biến nhận thức về chính trị, tư tưởng, củng cố niềm tin vào công cuộc đổi mới của đất nước và nâng cao ý thức trách nhiệm về nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, làm tốt công tác tuyên truyền, phổ biến quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về quốc phòng, an ninh. Các Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh đã thường xuyên đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy và đánh giá kết quả học tập của học sinh, sinh viên; cập nhật tình hình, cập nhật chủ trương, đường lối, nghị quyết, chiến lược của Đảng, Nhà nước;

biên soạn giáo trình, sách giáo khoa đồng bộ, phù hợp với các đối tượng.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng chất lượng Giáo dục Quốc phòng, an ninh cho sinh viên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc hiện nay

Thời gian qua, môn học Giáo dục quốc phòng, an ninh đã thực hiện tốt mục tiêu trang bị cho sinh viên lòng yêu nước, nâng cao nhận thức, xác định rõ hơn nghĩa vụ và trách nhiệm đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, củng cố quốc phòng, an ninh của đất nước, góp phần tạo nên sức mạnh to lớn trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc, phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Số đảng viên là sinh viên ngày càng tăng lên, với bản lĩnh chính trị, lí tưởng vững vàng, không bị kẻ địch dụ dỗ, lôi kéo tham gia các hoạt động gây rối, biểu tình ảnh hưởng tới an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội góp phần củng cố, xây dựng tổ chức Đảng, phục vụ cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đội ngũ giảng viên, sinh viên được quan tâm đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng từng bước chuẩn hóa theo quy định. Cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy học quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh

viên được quan tâm, đầu tư.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho sinh viên ở các Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh còn một số bất cập nhất định. Trong quá trình tổ chức thực hiện, việc quán triệt, tổ chức, triển khai thực hiện có lúc, có nơi hiệu quả chưa cao, nhất là biên giới, hải đảo, miền núi, vùng sâu, vùng xa còn gặp nhiều khó khăn. Nhận thức của một bộ phận cán bộ, lãnh đạo quản lý các cấp, đội ngũ giảng viên chưa toàn diện, chưa coi trọng công tác giáo dục quốc phòng, an ninh. Ý thức, trách nhiệm của một bộ phận sinh viên có biểu hiện lệch lạc về phẩm chất đạo đức, lối sống trong học tập, tu dưỡng, rèn luyện kỹ năng quân sự, an ninh đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc; chưa chú trọng hoàn thiện kỹ năng sống của bản thân. Tình trạng sinh viên thiếu trung thực, thiếu trách nhiệm với bản thân, gia đình, nhà trường và vi phạm pháp luật, đáng ngại nhất là tình trạng bạo lực học đường vẫn diễn ra phức tạp tại một số địa phương; hiện tượng sinh viên thờ ơ, vô cảm, thấy đúng không dám bảo vệ, thấy sai trái, tiêu cực không dám đấu tranh, không can ngăn... vẫn chưa được giải quyết dứt điểm.

Chương trình, nội dung, biện pháp giáo dục, bồi dưỡng quốc phòng, an ninh có mặt chưa theo kịp sự phát triển của tình hình thế giới, khu vực và thực tiễn đất nước.. Một số trung tâm chưa bảo đảm đầy đủ cơ sở vật chất, thao trường, bãi tập, thiết bị dạy học, mô hình học cụ phục vụ môn học theo quy định để rèn luyện theo nếp sống quân đội và môi trường quân sự; chất lượng dạy và học môn Giáo dục quốc phòng, an ninh ở một số trung tâm, cơ sở giáo dục, đào tạo chưa cao. Công tác xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý giáo dục quốc phòng, an ninh còn hạn chế nhất định, thiếu về số lượng, chất lượng có mặt chưa đáp ứng yêu cầu đề ra về chất lượng.

Hiện nay và trong những năm tới, trước những diễn biến phức tạp, khó dự báo của tình hình thế giới, khu vực; các thế lực thù địch đẩy mạnh chống phá bằng âm mưu, hoạt động “diễn biến hòa bình”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, hòng tạo cơ can thiệp từ bên ngoài; những thách thức an ninh truyền thống và phi truyền thống ngày càng gia tăng, diễn biến phức tạp. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang tác động mạnh mẽ, đa chiều tới mọi lĩnh vực như kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, môi trường, quốc phòng, an ninh, đối ngoại... với

các cấp độ từ toàn cầu đến châu lục, khu vực và trong từng quốc gia.

2.2. Một số nhiệm vụ quan trọng đẩy mạnh công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho sinh viên nhằm đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới

2.2.1. Nâng cao nhận thức của các chủ thể ở các Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh.

Các Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh cần tiếp tục quán triệt sâu sắc nội dung về quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc trong các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, nhất là Văn kiện nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng; Nghị quyết Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo; Luật Giáo dục quốc phòng, an ninh và các văn bản quy phạm pháp luật về quốc phòng, an ninh.

Đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, giáo dục đối với sinh viên về nhiệm vụ chiến lược của cách mạng Việt Nam là xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; về ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong tình hình mới. Huy động sự vào cuộc của các tổ chức, các lực lượng và cả hệ thống chính trị triển khai có hiệu quả công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân. Coi trọng và phát huy vai trò của người đứng đầu cơ quan, tổ chức trong đơn đốc triển khai, kiểm tra, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm, tạo nên sự thống nhất, đồng thuận triển khai thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng, an ninh đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

2.2.2 Xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên bảo đảm đủ số lượng, chất lượng, đạt chuẩn trình độ

Xây dựng quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, chuẩn hóa đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý giáo dục quốc phòng, an ninh gắn với quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục; gắn với nhu cầu, yêu cầu phát triển kinh tế, xã hội của địa phương, đất nước, hội nhập quốc tế.

Chú trọng đào tạo, đào tạo lại, bồi dưỡng thường xuyên cho đội ngũ giảng viên, giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh và các lực lượng tham gia giáo dục, bồi dưỡng, phổ biến giáo dục quốc phòng, an ninh về năng lực phát triển chương trình, xây dựng chương trình, giáo trình;

năng lực nghiên cứu khoa học và phương pháp dạy học hiện đại. Có cơ chế, chính sách sử dụng, đãi ngộ phù hợp để đội ngũ giảng viên, giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh yên tâm công tác, gắn bó với công việc, tích cực phấn đấu nâng cao chuyên môn, nghiệp vụ để phục vụ cho công tác giảng dạy của mình.

2.2.3. Kết hợp đổi mới giáo dục quốc phòng, an ninh với đổi mới mạnh mẽ các yếu tố cơ bản của giáo dục, đào tạo theo hướng coi trọng phát triển phẩm chất, năng lực người học.

Quán triệt quan điểm, mục tiêu; nắm vững chủ trương, đường lối quốc phòng, an ninh của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tình hình thế giới, khu vực, trong nước và nhiệm vụ, nguyên tắc giáo dục quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Rà soát, bổ sung nội dung, chương trình, hình thức, phương pháp giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên bảo đảm tính thống nhất, cập nhật thông tin, có tính dự báo khoa học, tránh trùng lặp.

Kết hợp chặt chẽ phương pháp dạy học truyền thống với phương pháp dạy học hiện đại, chú trọng phương pháp dạy học tích cực, lấy người học làm trung tâm, phát huy tính năng động, sáng tạo của người học. Coi trọng giáo dục nhân cách, đạo đức, lối sống, tri thức pháp luật và ý thức công dân ở các Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh cho các đối tượng sinh viên. Hình thành và phát triển năng lực tư duy, năng lực tham mưu, đề xuất và khả năng giải quyết các vấn đề về quốc phòng, an ninh để bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; tránh mơ hồ, mất cảnh giác.

Tôi xin được trân trọng cảm ơn Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên đã cấp kinh phí hỗ trợ cho nghiên cứu này

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ GD-ĐT (2020). *Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT, ngày 18/3/2020 ban hành Chương trình môn Giáo dục quốc phòng và an ninh trong các trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học.*
2. Bộ GD-ĐT (2022). *Thông tư số 19/2022/TT-BGDĐT, ngày 22/12/2022 ban hành danh mục thiết bị dạy học tối thiểu môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh trong các trường phổ thông nhiều cấp học, trường cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học.*
3. Chính phủ (2020). *Nghị định số 139/2020/NĐ-CP, ngày 27/11/2020 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 13/2014/NĐ-CP quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh.*
4. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (tập 1).* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Để thực hiện được mục tiêu đó, yêu cầu công tác giáo dục quốc phòng, an ninh ở các Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh cần được quán triệt sâu sắc, nhận thức đầy đủ, toàn diện về mục tiêu, nhiệm vụ, phương châm và phương thức bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, từ đó hiện thực hóa những quan điểm, tư duy, đẩy mạnh công tác giáo dục quốc phòng, an ninh đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; đồng thời triển khai có hiệu quả chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho thế hệ trẻ, học sinh, sinh viên, góp phần thực hiện tốt Nghị quyết số 29-NQ/TW; Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng và thực hiện thắng lợi nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh hiện nay.

III. KẾT LUẬN

Giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên ở các Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh giữ vị trí quan trọng trong sự phát triển và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam. Trên cơ sở nắm vững các chủ trương, chính sách của Đảng Cộng sản và Nhà nước về giáo dục quốc phòng và an ninh; đánh giá tình hình giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên ở các Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh trong thời gian qua cũng như các vấn đề liên quan trong thời gian tới, nghiên cứu đề xuất và khuyến nghị một số giải pháp nhằm thúc đẩy giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên để đáp ứng yêu cầu quốc phòng trong tình hình mới, nhằm thực hiện hiệu quả chính sách đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII.